

18.12.2023

Julkinen

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto

Pöytäkirja Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän (Valti) 4/2023 kokouksesta

Aika Perjantai 8.12.2023 klo 12.00-14.00

Paikka nh Loppupeli, kokouskeskus, Mariankatu 9 + Teams

Osallistujat

- Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
- Tomi Hytönen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö (varapj)
- Antti Vertanen, tietohallintojohtaja, maa- ja metsätalousministeriö
- Tarmo Maunu, tietoyksikön päällikkö, oikeusministeriö
- Kalervo Koskimies, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Mikko Soikkeli, tietohallintojohtaja, puolustusministeriö, poissa
- Tapio Aaltonen, tietohallintojohtaja, sisäministeriö, poissa, sijaisena Minna Bloigu
- Markku Heinäsenaho, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, poissa, sijaisena Jaakko Poikonen
- Mika Nordman, johtaja, työ- ja elinkeinoministeriö
- Ari Uusikartano, tietohallintojohtaja, ulkoministeriö, poissa
- Max Hamberg, toimialajohtaja, valtioneuvoston kanslia
- Vesa Lipponen, tietojohdaja, valtiovarainministeriö
- Riitta Teiniranta, johtava asiantuntija, ympäristöministeriö
- Jan Elho, järjestelmäasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö
- Eila Nummi, tietojärjestelmäpäällikkö, eduskunta, poissa, sijaisena Ari Apilo

Asiantuntija Rauli Paananen, valtion kyberturvallisuusjohtaja, liikenne- ja viestintäministeriö, poissa

Esittelijät

- Jenni Karpus, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö
- Maarit Huotari, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö
- Mika Kuronen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
- Heikki Talkkari, tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö

Sihteeri Nico Käräjäoja, suunnittelija, valtiovarainministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.01.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

3. Valtionhallinnon pilvipalvelulinjaukset

Esittelijä: Jarkko Levasma, VM

Käytiin läpi katsaus lokakuussa 2023 julkaistuihin valtionhallinnon pilvipalvelulinjauksiin. Linjauksilla edistetään valtion ja muun julkisen hallinnon pilvipalvelujen käyttöä sekä tuetaan julkisen hallinnon toimijoiden päätöksentekoa pilviasioissa. Pilviratkaisujen vahvuudet liittyvät oikein käytettäessä erityisesti niiden kustannustehokkuuteen ja tietoturvallisuuteen. Luonnollisesti myös pilviratkaisujen käyttöönottoon liittyy jäännösriskejä ja niiden suhteen on käytävä keskustelua hyväksyttävästä tasosta ja vastuukysymyksistä.

Keskustelussa todettiin, että pilvilinjaukset ovat hyvä asia, mutta itse ratkaisujen käyttöönottoon liittyy yhä haasteita. Suurimmat haasteet ovat jäännösriskien arviointi sekä tietosuojaan ja turvallisuusluokitukseen liittyvät kysymykset. Viimeisimmän osalta toivottiin yhteistä keskustelua valtionvarainministeriön ja valtioneuvoston kanslian kesken. Esitettiin myös huoli kyvykkyyseroista edelläkävijävirastojen ja muiden virastojen välillä. Todettiin, että valtionhallinnon toimijoiden kannattaa edistää pilviasioita läheisessä yhteistyössä Valtorin kanssa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

4. Hankeinformaation raportointi

Esittelijä: Jenni Karpus, VM

Käytiin läpi tilannekatsaus valtion ICT-kehityssalkkuun sekä hankeraportoinnin ajankohtaiset asiat. Tietoa hankkeiden kehityskustannusten ennusteista ja toteumasta puuttuu edelleen Hankesalkkupalvelusta. Tähän olisi syytä kiinnittää huomiota sekä myös uskaltaa kirjata hankkeiden hyötytavoitteet näkyviin. Vuoden 2024 alusta on tarkoitus uudistaa Hankesalkkupalvelun ohjausmallia. Myös VM:n raportointiohje ICT-hankkeiden raportoinnista on päivitetty ensi vuodelle ja löytyy valtiovarainministeriön verkkosivuilta.

Keskustelussa todettiin, että kehyskauden rooli raportoinnissa on haastava, sillä monet virastot voivat ehdottaa hankkeitaan kehyskauden ylittävänä, mutta ne eivät aina mene läpi. Rahoituksen osalta saatetaan myös mennä talousarviossa vuosi kerrallaan. Todettiin, että rahoitusta voi saada monenlaisia reittejä pitkin ja eri vaihtoehtoja on melko haastava mallintaa. Päivitettyyn raportointiohjeeseen on kuitenkin pyritty täsmentämään myös sitä, ettei raportointivelvoite ole sidoksissa rahoitukseen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5. Digitalisaation esteiden purkaminen

Esittelijä: Maarit Huotari, VM

Käytiin alustuksen pohjalta läpi valtiovarainministeriön suunnitelmaa poikkihallinnollisen hankkeen käynnistämiseksi digitalisaation esteiden purkamiseksi. Hanketta koskeva alustava etenemissuunnitelma on kaksivaiheinen: ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan ongelmia ja monialaisen arvioinnin kautta muodostetaan toimenpide-ehdotukset. Tätä varten valtiovarainministeriö avaa joulukuussa kyselyn konkreettisista ehdotuksista tarkasteltaviksi ongelmiksi. Toisessa vaiheessa käynnistetään priorisoidut toimenpide-ehdotukset, mukaan lukien mahdolliset säädösvalmisteluhankkeet.

Käytiin keskustelua hankkeelle suunnitellusta toimintamallista ja mahdollisista tunnistetuista teemoista, joihin konkreettisia ratkaistavia ehdotuksia saattaisi sisältyä. Todettiin, että valmisteluvaiheen ja ongelmien tunnistamisen pitäisi olla suhteellisen nopea, jotta mahdolliset hankkeistukset saadaan nopeasti kasaan. Nostettiin esiin huomio siitä, että usein ongelmat ovat kytköksissä lainsäädäntöön; hankkeessa olisikin hyvä lainsäädännön laadun yleistarkastelun paikka. Esitettiin tekoälyn mahdollisuuksiin liittyvien esteiden nostamista mukaan käsiteltäviin teemoihin, sillä niissä on paljon samaa problematiikkaa muun muassa pilviasioiden kanssa. Yksi keskeinen kysymys on myös tietosuoja, joten valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön välistä keskusteluyhteyttä pidettiin tärkeänä.

Päätös: Keskusteltiin aiheesta ja kirjattiin huomiot ylös jatkovalmistelua varten.

6. Valtin ja muiden digitoimiston yhteistyöryhmien asettaminen

Esittelijä: Heikki Talkkari ja Nico Käräjäoja, VM

Nykyisten tiedonhallinnan yhteistyöryhmien toimikausi päättyy 31.12.2023 lukuun ottamatta digiturvallisuuden johtoryhmää. Ryhmien uudelleen asettamisen osalta on valmisteltu ehdotusta siitä, miten julkisen hallinnon digitalisaatioon ja tiedonhallintaan liittyvää työtä tehtäisiin jatkossa osana ministeriöiden ja digitoimiston yhteistyötä. Käytiin läpi yhteistyön kokonaisuutta koskevaa ehdotusta sekä Valtin roolia ja tehtäviä uudelleen asettamista ja digitoimiston työtä ajatellen.

Keskustelussa nostettiin yhteistyön kokonaisuuden osalta esiin huoli erilaisten asetettavien yhteistyöryhmien määrästä. Tämän pelättiin johtavan siihen, ettei kaikkiin ryhmiin riitä nimettäviä henkilöitä. Valtin osalta toivottiin pidettävän mielessä ryhmän rooli hallinnonalojen ja virastojen ICT-kehittämisen tukena. Lisäksi nähtiin hyvänä, että ryhmän tehtäviin lisätään varautumisasiat tiedonhallinnan häiriötilanteita koskien. Seuraavalle toimikaudelle toivottiin enemmän kokoontumisia paremman keskustelun mahdollistamiseksi.

Päätös: Keskusteltiin aiheesta ja kirjattiin huomiot ylös jatkovalmistelua varten.

7. Muistutus KAMPI-kirjeeseen liittyvistä toimenpiteistä

Esittelijä: Mika Kuronen, VM

Valtiovarainministeriö on kirjelmöinyt valtionhallintoon siitä, että toimijoiden tulisi sopia palveluntuottajiensa kanssa toimintatavoista häiriötilanteissa. Käytiin läpi tilannekatsaus tehtyjen sopimusten osalta ja kehoitettiin viemään viestiä eteenpäin hallinnonaloille puuttuvien sopimusten tekemiseksi.

Keskustelussa nostettiin esille huoli asiakaskeskeisestä sopimisesta, ja toivottiin valtiovarainministeriön kiinnittävän yhdessä Valtorin kanssa huomiota siihen, että tehdyt sopimukset ja käytännöt ovat keskenään yhteismitallisia. Todettiin, että virastojen tulee itse huolehtia sopimuksista etenkin, jos haluavat erikseen vaikuttaa siihen, mitä Valtorin ei haluta häiriötilanteessa tekevän.

Päätös: Merkittiin tiedoksi ja toimeksi.

8. Muut asiat

- Todettiin tiedoksi yhteistyöryhmien sihteeristön laatima muistio julkisen hallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmien toiminnasta toimikaudella 2020-2023.
- Todettiin tiedoksi, että toimikauden viimeisen kokouksen vuoksi kokouksen pöytäkirja hyväksytään kirjallisella menettelyllä ja ryhmän uudelleen asettaminen toteutetaan vuoden 2024 alussa.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa klo 14.09.

ICT-johtaja, ylijohdaja Jarkko Levasma

Jakelu: Valtionhallinnon tiedonhallinnan yhteistyöryhmän jäsenet ja sihteeri